

Ensuring of profitability in the system for effective management of agricultural enterprise

Shmatkovska T.O.

Ph.D. in Economics, Associate Professor of Department of Accounting and Audit
Lesya Ukrainka Eastern European National University

Grab O.B.

Student
Lesya Ukrainka Eastern European National University

The article outlines approaches to the interpretation of the economic substance of the profitability of the enterprise. Defined and outlines characteristics the functions of the profits. Considered the cartogram about grouping regions of Ukraine by the average amount of income (loss) from farming in retrospect. Defined the factors of ensuring growth profitability of the operation and outlined the impact some of them. Grounded complex scientific approaches to ensure the profitability of functioning agricultural producers, each of which describes one or combination of aspects of enterprise profit. Outlined the essence of organizational – economic mechanism to ensure the profitability of farmers. Provided justification ways of ensuring profitability of agricultural enterprises.

Keys words: profitability, effective management, the profit functions, the factors of profitability, the organizational and economic mechanism of profitability, cartogram groups for profit.

Шматковська Т.О., Граб О.Б. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ В СИСТЕМІ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

У статті окреслено підходи щодо трактування економічної сутності прибутковості діяльності підприємства. Визначено та окреслено характеристики функцій прибутку. Розглянуто картограму щодо групування регіонів України за середньою величиною прибутку (збитку) від виробництва сільськогосподарської продукції в ретроспективі. Визначено фактори забезпечення зростання прибутковості функціонування та окреслено вплив окремих із них. Обґрунтовано комплекс наукових підходів щодо забезпечення прибутковості функціонування сільськогосподарських виробників, кожен із яких характеризує один або сукупність аспектів управління прибутком підприємства. Окреслено сутність організаційно-економічного механізму забезпечення прибутковості сільськогосподарських виробників. Надано обґрунтування шляхів забезпечення прибутковості сільськогосподарських підприємств.

Ключові слова: прибутковість, ефективне управління, функції прибутку, фактори прибутковості, організаційно-економічний механізм прибутковості, картограма групування за прибутком.

Шматковская Т.А., Граб О.Б. ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПРИБЫЛЬНОСТИ В СИСТЕМЕ ЭФФЕКТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫМ ПРЕДПРИЯТИЕМ

В статье обозначены подходы к трактовке экономической сущности доходности деятельности предприятия. Определены и намечены характеристики функций прибыли. Рассмотрено картограмму по группировке регионов Украины по средней величине прибыли (убытка) от производства сельскохозяйственной продукции в ретроспективе. Обоснован комплекс научных подходов по обеспечению прибыльности функционирования сельскохозяйственных производителей, каждый из которых характеризует одно или совокупность аспектов управления прибылью предприятия. В статье определена сущность организационно-экономического механизма, который обеспечивает прибыльность сельскохозяйственных производителей. Предоставлено обоснование путей обеспечения прибыльности сельскохозяйственных предприятий.

Ключевые слова: доходность, эффективное управление, функции прибыли, факторы прибыльности, организационно-экономический механизм доходности, картограммах группировки за прибылью.

Ensuring profitability – the main purpose of functioning of any entity. In market conditions further efficiency of enterprise activity is in close relationship with the rational forming and distribution obtained in prior periods results of operation. Vagueness in the business climate, changes in the legislative system negatively influence on forming profitability of enterprises and lead to an increased risk of inefficiency of

their functioning. In these terms the important tasks of each enterprise are adapting to the unstable market environment and permanent changes in market condition. The formed realities require management enterprises sufficient possessing theoretical and practical skills about ability to realize backlogs provision with profitability functioning and diversification sources of forming profit.

Analysis of recent researches and publications. Theoretical and practical aspects of ensuring of profitability enterprises are introduced in the works of scientists such as: D. O. Zubkov [4], M. F. Ohijchuk [8], S. V. Mochernyj [6], O. V. Khmelevs'kyj [13], Yu. S. Tsal-Tsalko [14], L. O. Denysenko [3], Yu. O. Kuchekyavenko [3], T. P. Tkachenko [12], E. V. Chernodubov [15] and other.

The aim of the article are research the economic essence of profitability and development and ground the recommendations for the ensuring profitability of agricultural enterprises.

The main part. The concept of profitability authors interpreted in different interpretations, but all emphasize that the profitability associated with profit.

Thus, according to M.F. Ohychuk profitability can be defined as a kind of efficiency that characterizes the impact of economic systems. The main feature of these systems is the expensive nature of funds (expenditures, costs) the objectives (results), and in some cases the most goals (profit) [8].

Professor S.V. Mochernyj believes that the profitability of the entity to be considered in two

dimensions: first, the profitability of all enterprises in all advanced capital, which is determined by the rate of profit, the ratio of annual income to the capital advanced; secondly, the profitability of manufacturing a single shipment, measured by the ratio of profit to cost of goods [6, c. 335].

Chmielewski A.V. determine profitability as the current quarter, indicating its ability to implement cost-effective activities, provide liquidity, generate revenue, based on which ensure the stability of future growth and innovation and investment development [13, c. 50-51].

According to the National Accounting Standard 1, "General Requirements for Financial Statements", *profit* is the amount by which revenues exceed the related costs [7].

Profit is the simplest and at the same time the most difficult category of market relations. Its simplicity is manifested in the fact that it is the main motive of entrepreneurial activity in general, and complexity – in a large number of factors that directly or indirectly affect its value [9].

We consider it appropriate to disclose the nature of profit through the functions, the implementation of which it provides:

Fig. 1. Cartogram of grouping regions of Ukraine according to the largest profit (loss) on agricultural production, in average for 2005–2009

Source: [2]

- Distributive function that provides a choice of entrepreneurship among alternatives. It performs through the formation of funds of monetary tools which provide funding programs that are adopted to implement. This allows to maintain an optimal capital structure and minimizes the risk of bankruptcy;
- Stimulating function of profit aimed at reducing costs of production innovation, which increases the possibility of expanding production and increase in business;
- Indicative (information) business function provides information on the one hand, the evaluation of its activities, and the fullness of commodity markets on the other hand, thus giving economic signal about the need to increase or decrease the volume of its production [10].

It should be noted that agriculture is a form of business activity with a high degree of risk associated with the peculiarities of the process, and in particular way with the uncontrollable changes of external factors such as natural climatic conditions. Also significant thing is the dependence of agriculture on seasonality, which makes farm activities dependent on the likelihood of unforeseen circumstances, which impact the size and the volume of the efficiency of their operation.

In particular the distribution of agricultural enterprises in regions according to the criteria of the profitability of agricultural production on average for 2005–2009 years is shown in cartogram that provides visualization of presentation (Fig. 1).

Formed distribution of agricultural enterprises in Ukraine in terms of income in the regions is evidence that in large parts of Ukraine in this period the company had a very low rate of return

of -37.2 to 93.7 million UAH (8 regions) and close to the low – from 93.7 to 224.6 million UAH (10 regions). Thus, the situation requires the development and implementation of a range of practical effective measures to ensure the proper level of profitability of their operation.

It should be noted that the factors affecting the profitability of the company in economic theory are divided into internal and external.

Internal factors are conditions that were formed directly within the enterprise and that can control and make an impact on their formation (Fig. 2).

Thus, the first way to increase farm profitability is the growth of prices and reduce of costs. However, this cost reduction should not affect the quality of products and increasing prices – acceptable for consumers. However, the search for new markets has a significant impact on the profitability of the operation of any entity [5].

An additional factor is business reputation of the company, formed according to product quality, speed of payments to suppliers, the formation of a successful pricing policy, etc.

External factors influencing profitability are conditions that are not created by the company and are difficult to control. These directly include: natural conditions; transportation; market infrastructure; market conditions; prices for inventories; market competition; inflation trends, etc. [11].

Internal control of financial monitoring results should cover all activities of the company, because each business operation affects the end result management. Control the correct calculation of profit (loss), which the company received during the reporting period and

the analysis of the causes of change will not be enough to ensure the full and effective control financial results. That is why it is important previous and current controls carried out during all cycles of activities and can quickly affect the outcome of management, and assess the effectiveness of the view previously taken decisions [17].

Profit maximization is achieved by the interaction of internal and external factors ensuring profitability. The main requirement of maximizing profit is profitability of each unit [4]. Production of each additional unit increases the amount on the value of marginal costs, and

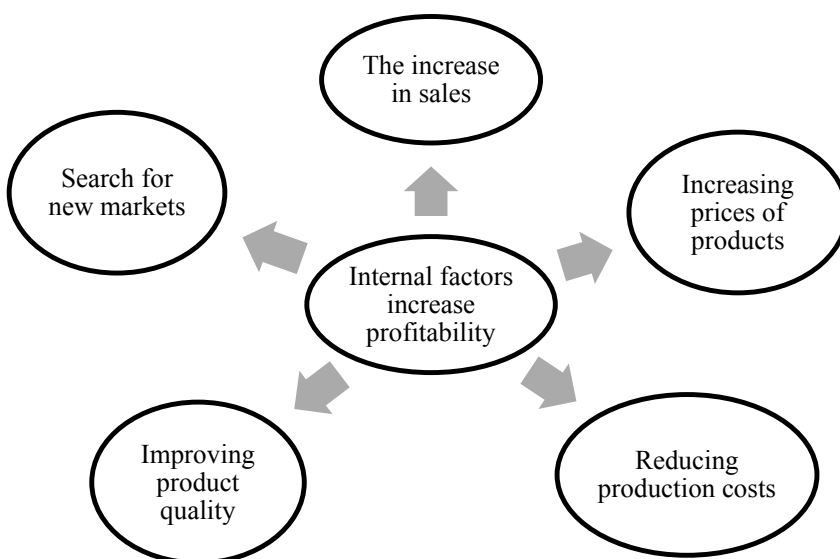

Fig. 2. Internal growth factors to ensure the profitability

Sources: [5]

also total revenue increases – on the value of marginal revenue. As long as marginal revenue is bigger than marginal cost, revenue generally increases, its marginal maximization is not reached yet and the company can increase production. Thus, the profit reaches a maximum at this output at which marginal revenue equals marginal cost.

We have reasonably justified scientific approaches to ensure the profitability of the functioning of agricultural producers (Table 1), each of them reflecting or characterizing one or a combination of aspects regarding the management of corporate profitability.

We believe that profitability is so complex, integrated, multifaceted economic category, which is characterized by a high level of dependence of influence of various factors, that system of formation and distribution of profit should mostly consider all of these approaches, how-

ever, the may attention should be focused on comprehensive, systemic and situational approaches.

On our opinion the successful use of organizational economic mechanism gives opportunity to create preconditions for profitability functioning businesses, including in agriculture.

Thus, within the formation of organizational and economic mechanism the set of influential levers are pointed out. However, economic instruments include : innovation and investment activities , financial and credit mechanism of regulation, insurance, taxation, pricing, motivational mechanism, ways of stimulation to enhance the competitiveness of enterprises (Fig. 3).

The essence of organizational and economic mechanism of profit insurance for agricultural producers is the development and implementation by state institutions such conditions for their effective functioning, minimal impact is in provid-

Table 1

Approaches to ensure the profitability of agricultural enterprises

Approach	Characteristic
Systemic	The profit of an enterprise as a set of interrelated elements that has exit (goal) , enter, interrelation with the external environment, feedback.
Complex	Economic, organizational, social, psychological, and if necessary other aspects of profit enterprises and their relationships are taken into consideration.
Integration	The aim of this research method is based on intensifying relationships: a) between items of income; b) between the stages of formation and distribution of profit; c) between levels of profit vertically; d) between the subjects of profit enterprises across.
Marketing	Provides the orientation of profit management tool on the consumer. Priorities for choosing the criteria of marketing: 1) improving the quality of the object in accordance to customer needs; 2) saving the resources of consumers by improving the quality; 3) saving resources in the production by a factor of scale, scientific and technological progress.
Functional	The management of profit of an enterprise is that the management of profit is determined as a set of functions that are needed. After setting functions several alternative objects are created for these functions and one of them is elected , requiring a minimum total cost per cycle of formation and distribution of profits.
Dynamic	Profit is observed in the dialectical development, considering causal relationships of its formation, conducting a retrospective analysis of 5-10 and more past years and future analysis.
Reproductive	Focuses on permanent renewal of the equity of the enterprise and mainly on expanded reproduction of it's resource.
Process	Considers functions of management as interrelated. Process of control is the total sum of all functions, the set of continuous interconnected activities aimed managing profits of the company.
Quantitative	The transition from qualitative to quantitative estimations of profits with the help of mathematical, statistical methods, calculations, expert opinions, points system.
Administrative	Regulation of functions, rights, obligations, standards of quality, cost, duration, elements in the regulations (orders, regulations, instructions, standards, guidelines, regulations, etc.) in the management of profit.
Situational	Focuses on the fact that the suitability of different management methods is determined by different situation.

Overview is based on sources: [16]

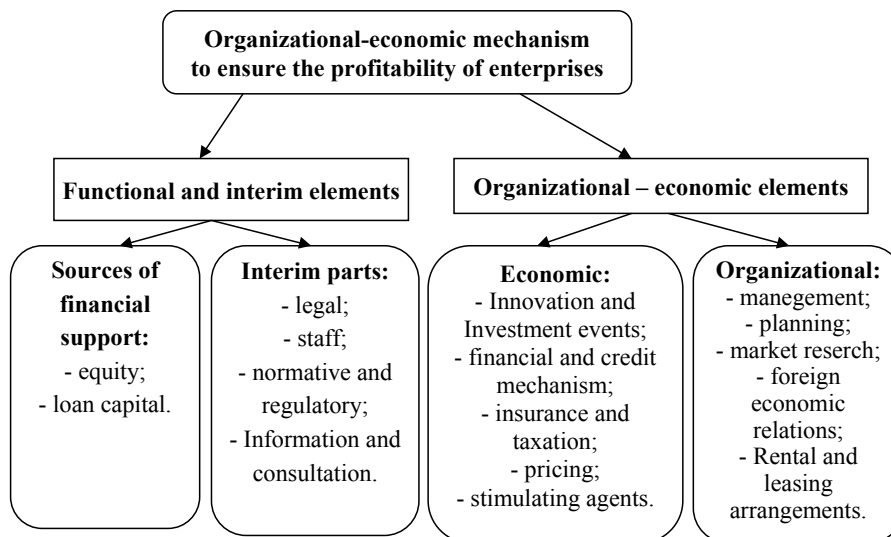

Fig. 3. Scheme of formation the organizational-economic mechanism to ensure the profitability of enterprises

Overview from sources: [12; 1, p. 75]

ing maximum small interference of supervisory parties into the activities of business units.

Conclusions. In our view, the initial stage and an integral part of ensuring the profitability of enterprises is the definition of the functions of profit, factors of its formation and study approaches to the profitability of their operation. We believe that the successful implementation of

the components of the organizational – economic mechanism is quite essential condition in ensuring the formation of the profitability of farming. We believe that only if the depth and systemic nature of the study we defined the components of profitability in the formation of each economic entity will achieve optimal results its efficiency and ensure their stable growth in the future.

REFERENCES:

1. Гудак В. В. Організаційно-економічний механізм забезпечення дохідності сільськогосподарського виробництва: суть та особливості / В. В. Гудак // Сталій розвиток економіки. – 2011. – № 2. – С. 73-77.
2. Гуцаленко Л. В. Кластерний аналіз території України за ключовими показниками прибутковості сільськогосподарських підприємств / Л. В. Гуцаленко // Збірник наукових праць ВНАУ. Серія : Економічні науки. – 2011. – Том 3, № 2 (53). – С. 172-180.
3. Денисенко Л. О. Шляхи поліпшення процесу управління прибутком на підприємстві / Л. О. Денисенко, Ю. О. Кучерявенко // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. – 2014. – № 1. – С. 145-153. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vknutd_2014_1_23.pdf
4. Зубков Д. О. Планування підвищення прибутковості діяльності підприємства в ринкових умовах / Д. О. Зубков // Руснаука. – 2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/36_PWMN_2010/Economics/76729.doc.htm
5. Мамонтова А. О. Підвищення прибутку підприємства комплексним методом / А. О. Мамонтова // Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Збірник наук. пр. Тематичний випуск: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – 2009. – № 6 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/vestnik/Технічний_прогрес_та_ефективність_виробництва/2009/6/9_Mamantova.pdf
6. Мочерний С. В. Політична економія : навч. посіб. / С. В. Мочерний, Я. С. Мочерна. – 2-ге вид. ; випр. і доп. – К. : Знання, 2007. – 684 с.
7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – 97 с.
8. Огічук М. Ф. Суть прибутку та підходи до методики його визначення / М. Ф. Огічук // Економіка АПК. – 2009. – № 6. – С. 31-45.
9. Омельченко К. Ю. Підвищення прибутковості підприємств хлібопекарної промисловості з використанням антиінерційної факторної моделі розвитку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук : спец.

08.00.04 "економіка та управління підприємствами (харчова промисловість)" / Омельченко Ксенія Юріївна – Київ, 2010. – 22 с.

10. Пилипчук О. В. Прибуток як узагальнений показник господарсько-фінансової діяльності підприємства / О. В. Пилипчук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – № 2. – С. 103 – 107.

11. Романова Т. В. Чинники, що впливають на збільшення прибутку підприємств України у сучасних умовах / Т. В. Романова // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2015. – №4 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3976>

12. Ткаченко Т. П. Організаційно-економічний механізм забезпечення прибутковості підприємства / Т. П. Ткаченко // Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». – 2014. – № 11. – С. 192-197. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/evntukpi_2014_11_32.pdf

13. Хмелевський О. В. Оцінка якості прибутковості в інноваційно-інвестиційному розвитку підприємств машинобудування / О. В. Хмелевський // Економіст. – 2008. – №3. – С.50-53.

14. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз : підручник / Ю. С. Цал-Цалко. – К., «ЦУЛ», 2008. – 235 с.

15. Чернодубова Е. Інструменти адаптивного фінансового механізму забезпечення прибутковості підприємств / Е. Чернодубова // Фінанси, банки, інвестиції : науковий вісник. – 2013. – № 3. – С. 44–48.

16. Михайличенко Н. М. Управління прибутком на підприємстві та шляхи його максимізації / Н. М. Михайличенко, А. В. Петренко // Руснака. – 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_KPSN_2015/Economics/10_193519.doc.htm

17. Шматковська Т. О. До проблематики організації системи внутрішнього контролю фінансових результатів діяльності підприємства / Т. О. Шматковська, В. В. Ярош // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Економіка. – 2014. – Вип. 25. – С. 200 – 205. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2014_25_35